T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih : 13 Temmuz 2015
Sayı : 99

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

24. Dönemde TBMM Başkanlığına verilmiş bulunan 2/568 Esas Numaralı Kanun Teklifimi yeniliyorum.

Saygılarımla arz ederim.

Dr. M. Sezgin TANRIKULU
İstanbul milletvekili

T.B.M.M. CUMHURİYET HALK PARTİSİ GRUP BAŞKANLIĞI CHP 1923

TBMM
KANUNLAR ve KARARLAR BŞK.LIĞI
14 Temmuz 2015
Numara:

TBMM
GENEL EVRAK
14 Temmuz 2015
No: 8132

380

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih: 27.04.2012
Sayı: 373

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

5393 Sayılı "Belediye Kanunu"na Ek Madde Eklenmesi Hakkında Kanun Teklifi ve gerekçesi ekte sunulmuştur.

Gereğini arz ederiz

Dr. Sezgin TANRIKULU
İstanbul Milletvekili (1)

Umut Oran
(2) **İstanbul Milletvekili**

TBMM BAŞKANLIĞI				
Tali Komisyon	-Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler -İçişleri			
Esas Komisyon	Plan ve Bütçe			
Tarih: 15 Mayıs 2012			E. No: 2/568	
Ysm.Uzm.	Bşk.Yrd.	Başkan	Gn.Sek.Yrd.	Gn.Sek.
TBMM BAŞKANI				

GEREKÇE:

1-Büyükşehir belediyeleri ve bunlara bağlı Su ve kanalizasyon İdareleri ile Belediyelerin fakirlik ve sıkıntı içinde, muhtaç durumda bulunan belde sakinlerine ücretsiz ya da indirimli su verme yetkileri aşağıdaki kanun hükümlerine göre bulunmamaktadır. Buna göre;

a- 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu' nun 7. Maddesi: " Büyükşehir belediyesinin görev, yetki ve sorumlulukları şunlardır:... r) Su ve kanalizasyon hizmetlerini yürütmek, bunun için gerekli baraj ve diğer tesisleri kurmak, kurdurmak ve işletmek; derelerin ıslahını yapmak; **kaynak suyu veya arıtma sonunda üretilen suları pazarlamak...."** hükmünü,

b-5393 Belediye Kanunu' nun 15. Maddesi: "Belediyenin yetkileri ve imtiyazları şunlardır:... d) Özel kanunları gereğince belediyeye ait vergi, resim, harç, katkı ve katılma paylarının tarh, tahakkuk ve tahsilini yapmak; vergi, resim ve harç dışındaki özel hukuk hükümlerine göre tahsili gereken doğal gaz, **su, atık su ve hizmet karşılığı alacakların tahsilini yapmak veya yaptırmak..."** hükmünü,

c-2560 sayılı İstanbul Su Ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş Ve Görevleri Hakkında Kanun' un 13. Maddesi: "İSKİ'nin gelirleri aşağıdaki kaynaklardan sağlanır: a) Su satışı ve kullanılmış suların uzaklaştırılmasına karşılık, tarifesine göre abonelerden alınacak ücretler,..." hükmünü,

23. maddesi: "Su satışı, kanalizasyon tesisi bulunan yerlerdeki kullanılmış suların uzaklaştırılması, septik çukurların boşaltılması giderleri için ayrı tarifeler yapılır. Bu tarifelerin tespitinde, yönetim ve işletme giderleri ile, amortismanları doğrudan gider yazılan (aktifleştirilmeyen) yenileme, ıslah ve tevsi masrafları **ve % 10'dan aşağı olmayacak nispetinde bir kâr oranı esas alınır..."** hükmünü;

d-4736 Sayılı Kamu Kurum Ve Kuruluşlarının Ürettikleri Mal Ve Hizmet Tarifeleri İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun' un 1. Maddesi: "Genel bütçeye dahil daireler ile katma bütçeli idareler, ... il özel idareleri ve belediyeler ile bunların kurdukları birlik, müessese ve işletmeler, ... ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarınca üretilen mal ve hizmet bedellerinde işletmecilik gereği yapılması gereken ticari indirimler hariç herhangi bir kişi veya kuruma ücretsiz veya indirimli tarife uygulanmaz..." hükmünü taşımaktadır.

Büyükşehir belediyeleri ve bunlara bağlı Su ve kanalizasyon İdareleri ile Belediyelerin ücretsiz ya da indirimli su verme yetkileri yukarıdaki kanun hükümleri ile önlenmiştir.

2- Fakirlik ve sıkıntı içinde ve muhtaç durumda bulunan vatandaşlara ücretsiz su verilmesinin sosyal ve hukuksal gerekçeleri aşağıda belirtilmiş bulunmaktadır. Buna göre;

a-İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi'nin 3.Maddesinde yer alan **"**Yaşamak, hürriyet ve kişi emniyeti her ferdin hakkıdır" ibaresinin suya erişim hakkını da içerdiğinin kabulü gerekir. **1994 Uluslar arası Nüfus ve Kalkınma Konferansı Eylem Programında** herkesin yeterli standartlarda yaşama hakkı içinde su ve sağlığın korunması da yer almıştır. **1999'da Genel Toplantı Kararı (53/175)** temiz suya erişimi temel insan haklarından biri olarak tanımıştır. Yine Uluslararası **Tüketici Örgütünün önerisiyle** Birleşmiş Milletler Genel Kurulunda 9 Nisan 1985 tarihinde oy birliği ve 39/248 nolu Genel Kurul kararı ile kabul edilen **Tüketicinin Korunmasına İlişkin Temel Esasların (United Nations Guidelines On Consumers Protection)** 40.maddesi kapsamında, "Hükümetler, Uluslararası İçme Suyu İkmali ve Temizlik On Yılı için belirlenen amaçlar ve hedefler dâhilinde, içme sularının ikmali, dağıtımı ve kalitesini iyileştirecek ulusal politikaları oluşturmalı veya güçlendirmelidir. Uygun seviyelerde hizmet, kalite ve teknoloji, eğitim programları ihtiyacı ve toplum katılımının önemi gibi seçeneklere önem verilmelidir." denilmektedir.

Dünya Sağlık Örgütü de temiz suyun bütün koşullardan bağımsız olarak bireye mutlaka ulaştırılması gereken bir sağlık hizmeti olduğunu ifade etmiştir. Yine evrensel tüketici haklarının başında tüketicilerin en temel gereksinmesi olan yeterli ve sağlıklı suya erişim hakkı vardır. Bütün bu düzenlemelerden anlaşılıyor ki, "sağlıklı ve yeterli suya erişim hakkı" insan hakları kavramı içerisinde yer bulmaktadır. Su hakkı, devleti halkın güvenli içme suyuna erişimini sağlamakla yükümlü kılmaktadır. Devlet suya erişim için gerekli ekonomik, sosyal ve siyasal şartları yaratacak politikalar ve stratejiler geliştirmelidir.

b-Su hakkının yasal temelini oluşturabilecek en önemli uluslararası hukuk metni B.M. Ekonomik, Sosyal Ve Kültürel Haklar Uluslararası Sözleşmesi'nin 11. ve 12. maddeleri düzenlemeleri ile bu sözleşmenin yorumu olan 2002'de BM Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklar Komitesi tarafından yayınlanan 15 nolu Genel Yorumdur.

B.M. Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklar Uluslararası Sözleşmesi, B.M. Genel Kurulu'nun 16 Aralık 1966 tarihli ve 2200 A (XXI) sayılı kararıyla kabul edilmiş imzaya, onaya ve katılmaya açılmış ve 3 Ocak 1976 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Türkiye, sözleşmeyi 15 Ağustos 2000 tarihinde imzalamıştır. Bugüne kadar BM üyesi 188 ülkeden 137'sinin imzaladığı sözleşme, 4 Haziran 2003 tarihinde TBMM'de onaylanmıştır.

c-Ayrıca, Anayasa'nın başlangıç bölümünün 6.paragrafına göre; "...her vatandaşın Anayasadaki temel hak ve hürriyetlerden eşitlik ve sosyal adalet gereklerince yararlanarak, **onurlu bir hayat sürdürme** ve **maddi ve manevi varlığını geliştirme** hak ve yetkisine doğuştan sahip olduğu..." kabul edilmiştir.

Anayasanın 17. maddesi **"herkesin yaşama, maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme hakkını"**, 56. maddesi de "**herkesin sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkını**" güvence altına almıştır.

d-Belediyelerin tek başlarına bu yardımın ekonomik yükünü kaldıramayacakları açıktır. Bu nedenle Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının katkısı beklenmektedir.

Yeterli ve temiz su olmadan insanın maddi varlığını sürdürmesi mümkün değildir. Bu nedenle de devletin yurttaşın yeterli suya erişimini sağlaması gerekir. Bu hak **Fakirlik ve sıkıntı içinde muhtaç durumda bulunan ve herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşuna tabi olmayan ve geliri bulunmayan vatandaşlara** sağlanmalıdır. Bu aynı zamanda Anayasa'nın 2. maddesindeki "**sosyal hukuk devleti**" ilkesinin gereğidir.

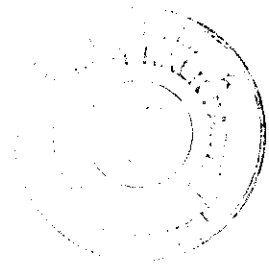

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- 4736 Sayılı Kamu Kurum Ve Kuruluşlarının Ürettikleri Mal Ve Hizmet Tarifeleri İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun' un 1ç maddesinin 4. Fıkrasında Bakanlar Kurulu ücretsiz mal ve hizmet verilecek kişi veya kurumları tespit etmeye yetkilidir. Bu kapsamda Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı tarafından 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu kapsamında yapılan tespitlere göre, toplam aylık geliri brüt asgari ücretten az olan ailelere ait hanelerde kullanılan suyun 10 m3' e kadar olan bölümü Sosyal Yardımlaşma Vakıfları tarafından üç aylık dönemler halinde geri ödeme yöntemiyle karşılanması; 10 m3' e aşan kullanımın ise yürürlükteki tarife üzerinden faturalandırılması amaçlanmaktadır.

MADDE 2- Yürürlük maddesidir.

MADDE 3- Yürütme maddesidir.

5393 SAYILI "BELEDİYE KANUNU" NA EK MADDE EKLENMESİ HAKKINDA KANUN TEKLİFİ

MADDE 1-3/7/2005 tarihli ve 5393 sayılı Belediye Kanunu' nun 85. Maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

"Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı tarafından 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu kapsamında yapılan tespitlere göre, toplam aylık geliri brüt asgari ücretten az olan ailelere ait hanelerde kullanılan suyun 10 m3' e kadar olan bölümü Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları tarafından üç aylık dönemler halinde geri ödeme yöntemiyle karşılanır. 10 m3' ü aşan kullanım yürürlükteki tarife üzerinden faturalandırılarak ilgili aboneden tahsil edilir.

Bu hükme ilişkin usul ve esaslar Bakanlar Kurulu tarafından altı ay içinde yürürlüğe konulacak yönetmelik ile belirlenir."

MADDE 2- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.